

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger

Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6

Telefon: 04005. Faks: 51508555

E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no

www.stavanger.kommune.no

Org.nr. NO 964 965 226

Justisdepartementet, Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
GTU-11/15010-11

ARKIVNR.
F31

JOURNALNR.
7031/12

DATO
03.02.2012

HØRINGSUTTALELSE NOU 2011:10 "I VELFERDSSTATENS VENTEROM"

Viser til høring vedrørende NOU 2011:10 "I velferdsstatens venterom". Stavanger kommunes høringsuttalelse følger nedenfor. Høringsuttalelsen ble behandlet i kommunalstyre for levekår og kommunalstyre for oppvekst den 31.01.2012. Stavanger Formannskap (AU) har i møte den 31.01.2012 utsatt saken til 16.02.2012. Formannskapet sitt vedtak, med eventuelle tillegg eller endringer, vil bli ettersendt.

Høringsuttalelse

Bergeutvalget har foretatt en bred og omfattende gjennomgang av forvaltningen av asylmottak i Norge.

Som vertskommune for statlig mottak har Stavanger kommune store forpliktelse til å tilby tjenester til beboere. Stavanger kommune støtter de fleste av utvalgets vurderinger og forslag men påpeker at det er problematisk hvis kommunene blir pålagt enda større oppgaver. Stavanger kommune er av den oppfatning at eventuelle endringer som får konsekvenser for kommunenes tjenesteorganisering og ressurser må utredes grundig før innføring.

Stavanger kommunes høringsuttalelse omhandler i hovedsak foreslåtte tiltak som berører kommunens tilbud til asylsøkere: vertskommunens rolle, sosiale tjenester, barnehageplass, norskopplæring og kvalifiseringstiltak for asylsøkere.

Basismottak

Stavanger kommune har vært vertskommune for asylmottak siden høsten 2008, med Hero Norge AS som driftsoperatør. Fra oppstart til dags dato har mottakets kapasitet og art endret seg flere ganger: fra desentralisert asylmottak med 150 plasser i starten, til desentralisert mottak med ekstra 30 plasser for enslige mindreårige. Antall ordinære plasser har deretter økt til 200 og avdelingen for enslige mindreårige har økt sin kapasitet til 40 plasser for deretter å bli nedlagt. Endringene har stilt store krav til kommunen som måtte tilpasse tjenestetilbudet på veldig kort varsel.

Stavanger kommune støtter utvalgets forslag til opprettelse av basismottak der driftsoperatører får lengre avtaleperioder og lengre oppsigelsestid. På denne måten sikres det både kontinuitet og opprettholdelse av kompetanse på mottaksdrift. Større økonomisk forutsigbarhet vil, etter Stavanger kommunes syn, bidra til at både kommuner og frivillige organisasjoner i større grad vil være interessert i å drive asylmottak.

Vertskommunes rolle

Stavanger kommune støtter utvalgets forslag om en nærmere utredning av hvordan vertskommunene kan få dekket utgifter til spesielt ressurskrevende personer på en bedre måte enn i dag. Det samme gjelder forslaget om en utredning som skal finne ut om vertskommunenes utgifter varierer med kommunestørrelse samt forslaget om at nye vertskommuner får et engangstilskudd på 100 000 kroner til planlegging og forberedelser.

Stavanger kommune mener at det bør utredes nærmere hvilke konsekvenser endringer i mottakets størrelse og art har for vertskommunene, samt behovet for en økonomisk kompensasjon når mottakets kapasitet økes på kort varsel.

Stavanger kommune støtter forslaget om å forlenge perioden det utbetales vertskommunetilskudd for, ved nedleggelse av mottak. For å sikre at kommunene får større handlingsrom for å avvikle tjenestetilbudet bør vertskommunetilskuddet utbetales for en lengre periode enn mottakets driftsperiode. Stavanger kommune mener at når antall måneder for dette fastsettes, bør det tas hensyn til at kommunene må avvikle arbeidsforhold.

Helsetjenester og sosiale tjenester

Utredningen presiserer at helsetjenesten skal tilrettelegges slik at denne pasientgruppen er sikret et tilbud som er likeverdig med det tilbudet som gis den øvrige befolkning. Det anbefales derfor et tilrettelagt tilbud med fastlønnnet helsepersonell. Stavanger kommune følger utvalgets anbefaling men viser til at størstedelen av vertskommunetilskuddet brukes til dette. I tillegg kommer det utgifter ved bruk av legevakten, hjemmetjenester, tolketjenester m.m. Vertskommunetilskuddet dekker per i dag ikke fullt ut de utgiftene som kommunen har for å gi et forsvarlig tilbud. Stavanger kommune mener derfor at vertskommunetilskuddets størrelse også bør vurderes nærmere.

Stavanger kommune støtter utvalgets anbefalinger om å definere legearbeid med nyankomne flyktninger og asylsøkere som offentlig legearbeid og at leger mottar fast lønn for arbeid i flyktningehelseteam.

Når det gjelder asylsøkernes rettigheter iht. § 4-2 i sosialtjenesteloven mener Stavanger kommunes at UDI må etablere mottak som kan ivareta de grunnleggende sosiale behovene til beboerne, inkludert beboere med spesielle behov. Stavanger kommune støtter dermed mindretallets innstilling angående rettigheter etter lov om sosiale tjenester. Utvalget har ikke utredet konsekvensene av å rettighetsfeste sosiale tjenester for asylsøkere og å overføre ansvaret for disse til kommunene.

Barn og unge

Stavanger kommune støtter utvalgets forslag om at asylsøkere i alderen 16-17 år gis rett til videregående utdanning under forutsetningen at ordningen fullfinansieres av staten.

Utvalgets forslag om at gjeldende ordning med barnehageplass for asylbarn over 4 år også skal gjelde for barn fra 2 år kan skape store utfordringer for kommuner med høy kapasitetsutnyttelse i barnehagene. Kommunene dimensjonerer barnehagetilbudet i forhold til barn med alminnelig rett og som søker barnehageplass innen årlig frist. De store utskiftingene i mottakene gjør at antall barn som har behov for barnehageplass endrer seg raskt og foreldrene får i liten grad mulighet til å søke barnehageplass på vanlig vis.

Utvalget har ikke drøftet en viktig problemstilling: Tilskudd til barnehageplass til barn av asylsøkere i 4-5 års alderen inngår som en del av vertskommunetilskuddet. Satsen er på 9 810 kroner per barn per måned for heltids barnehageplass og inkluderer foreldrebetalingen. En del av barn av asylsøkere i barnehagealder har store hjelpebehov, noe som kan medføre opp til en 100 % ekstra stilling for å gi hjelp til ett barn i barnehage. Disse utgiftene dekkes ikke av det ordinære tilskuddet kommunen mottar for barnehageplass. Stavanger kommune ønsker en ordning hvor disse utgiftene blir kompensert.

Stavanger kommune støtter utvalgets forslag om styrking av bo- og omsorgstilbudet til enslige mindreårige, både når det gjelder bemanning og de ansattes kompetanse.

Kvalifisering

Stavanger kommune deler utvalgets syn når det gjelder viktigheten av høyt aktivitetsnivå i ventetiden og mener at norskopplæring er en viktig faktor for asylsøkernes psykiske helse, mestringsevne og evne til integrering og bidrar til at asylsøkerne opplever ventetiden som meningsfullt. I utredningen presiseres det at norskopplæringen bør ha en viss intensitet og at asylsøkere som får opphold bør få norskopplæring mens de venter på kommuneplacering. Stavanger kommune tilbyr asylsøkerne norskopplæring 16 timer i uken, samme antall timer som ordinære norskkurs. Kommunen gir også norskopplæring til asylsøkere som har fått opphold og venter på bosetting i en kommune. Men kommunen ser at å lovfeste retten til norskopplæring kan by på problemer for mindre kommuner.

Stavanger kommune er uenig i forslaget om at kvalifiserende tiltak i mottak bør ses i sammenheng med introduksjonsprogrammet i kommunene. En slik rettighet vil medføre betydelig ressursinnsats og ikke minst administrasjon fra både verts- og bosettingskommunenes side. Etter Stavanger kommunes syn vil det bli uryddig å pålegge vertskommunene å etablere kvalifiserende tiltak for personer med opphold. Asylsøkerne som påbegynner et kvalifiseringstiltak i vertskommunen vil være nødt til å avbryte det når vedtak om bosetting i en annen kommune foreligger. Stavanger kommune mener at et brudd i et opplærings- og/eller kvalifiseringsløp vil være uhensiktsmessig. Ansvar for opplærings- og kvalifiseringstiltak for personer som får innvilget opphold bør ligge hos bosettingskommunen og i henhold til introduksjonslovens § 2, slik det er i dag.

Stavanger kommune vil påpeke følgende faktafeil i utredningen: Personer som får innvilget oppholdstillatelse etter introduksjonsloven vil ha rett og plikt til **600 timer** norskopplæring fra og med 01.01.2012, ikke 300 slik som det står i teksten.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Stavanger kommune forutsetter at alle nye oppgaver kommunen pålegges som følge av forslagene dekkes i sin helhet av staten. Dette følger av vedtatte prinsipper for full finansiering av statlige reformer. Summen av utvalgets forslag er omfattende. Endringer og usikkerheten omkring varigheten av mottakene, størrelse og mottakenes art er en stor utfordring for

kommunene. Utvalget har ikke foretatt kostnadsanalyser på flere av områdene som det foreslås endringer på. Stavanger kommune understreker at dette må gjøres før foreslåtte endringer eventuelt gjennomføres.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
levetårstjef

Gabriela Tuftedal
saksbehandler